

Bryssel, 10. syyskuuta 2026
(OR. en)

13010/26

AGRI 656
AGRIFIN 149
FIN 1256

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	10. syyskuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 466 final
Asia:	KOMMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE KOMMISSION RAHOITUSKERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE EUROOPAN MAATALOUDEN TUKIRAHASTOSTA JA EUROOPAN MAASEUDUN KEHITTÄMISEN MAATALOUSRAHASTOSTA VARAINHOITOVUOSI 2025

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 466 final.

Liite: COM(2026) 466 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.9.2026
COM(2026) 466 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**KOMISSION RAHOITUSKERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
NEUVOSTOLLE EUROOPAN MAATALOUDEN TUKIRAHASTOSTA JA
EUROOPAN MAASEUDUN KEHITTÄMISEN MAATALOUSRAHASTOSTA**

VARAINHOITOVUOSI 2025

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TALOUSARVIOMENETTELY	2
1.1.	Rahoituskehys 2021–2027.....	2
1.2.	Vuoden 2025 talousarvioesitys, oikaisukirjelmä 1/2025 ja vuoden 2025 talousarvion hyväksyminen.....	3
2.	MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON VUODEN 2025 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	4
2.1.	Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto).....	4
2.1.1.	Kuukausimaksut	4
2.1.2.	Kuukausimaksujen vähennykset.....	4
2.1.3.	Komission suoraan hallinnoimat menot	5
2.2.	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline.....	6
2.2.1.	Maksut	7
2.2.2.	Maksujen pienentäminen.....	7
2.2.3.	Komission suoraan hallinnoimat menot	7
3.	MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ.....	9
3.1.	Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto).....	9
3.2.	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline.....	10
4.	VALVONTATOIMENPITEET	13
4.1.	Johdanto.....	13
4.2.	Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä.....	13
4.3.	Asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvun soveltaminen (toimien tarkastukset)	13
5.	TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN.....	14
5.1.	Sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen.....	14
5.2.	Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely	16
5.3.	Muutoksenhaku tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeviin päätöksiin Euroopan unionin tuomioistuimessa	16
6.	SUHTEET PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEEN.....	17
6.1.	Suhteet parlamenttiin.....	17
6.2.	Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen	17

1. TALOUSARVIOMENETTELY

Uudistetussa YMP:ssä kaudelle 2023–2027 otettiin käyttöön strateginen lähestymistapa ja uusi tuloksellisuuteen ja tuloksiin keskittyvä toteutusmalli. Siinä yhdistetään suurelta osin kaksi olemassa olevaa rahastoa – Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) – YMP:n strategiasuunnitelmien yhdeksi kokonaisuudeksi, joka kattaa tulotuen, maaseudun kehittämisen ja tiettyjen alojen tuen.

1.1. Rahoituskehys 2021–2027

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) menot rahoitetaan vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093¹ mukaisesti. YMP:n menot sisältyvät 3 otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” vahvistettuun enimmäismäärään. Tämän enimmäismäärän puitteissa on vahvistettu erityinen alanimmäismäärä Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) rahoitetuille markkinoihin liittyville menoille ja suorille tuille.

Maaloustukirahaston alanimmäismäärää mukautettiin joidenkin jäsenvaltioiden päätettyä määrien siirtämisestä suorista tuista Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavaan maaseudun kehittämistukeen tai päinvastoin. Lisäksi on tehty joitakin mukautuksia monivuotisen rahoituskehyn väliarvioinnin yhteydessä vuonna 2024 neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/765² mukaisesti. Maaloustukirahaston menoihin käytettävissä olevan nettojäämän vahvistamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/128³ ja siihen myöhemmin tehtyjen muutosten perusteella monivuotisen rahoituskehyn (2021–2027) 3 otsakkeeseen sisältyvät YMP:n määrät ovat näin ollen seuraavat:

Taulukko 1
hintoina)

(milj. euroa; käypinä)

Otsake 3*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Yhteensä	55 713,0	53 365,9	53 626,9	53 757,9	53 890,9	54 021,9	54 000,9
joista:							
– markkinoihin liittyviin menoihin ja suoriin tukiin, a), b), c), d)	40 368,0	40 638,2	40 692,2	40 602,1	40 528,9	40 541,2	40 590,5
– maaseudun kehittämiseen, a), b), c)	15 345,0	12 727,7	12 934,7	13 155,8	13 226,0	13 331,7	13 410,4
Ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
NextGenerationEU-väline e)	2 387,70	5 682,80					

* YMP:hen liittyvät luonnonvarat ja ympäristö.

a) Sen jälkeen, kun maaloustukirahastosta maaseuturahastoon on tehty vuotuiset siirrot, jotka varainhoitovuosien 2021–2023

¹ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

² EUVL L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

³ EUVL L 40, 4.2.2021, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/128/oj.

osalta olivat yhteensä 3 463,1 miljoonaa euroa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 14 artiklan 1 kohdan perusteella, ja varainhoitovuosien 2024–2027 osalta yhteensä 7 076,4 miljoonaa euroa asetuksen (EU) 2021/2115 103 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 103 artiklan 2 kohdan perusteella.

- b) Sen jälkeen, kun maaseuturahastosta maataloustukirahastoon on tehty vuotuiset siirrot, jotka varainhoitovuosien 2021–2023 osalta olivat yhteensä 1 633,4 miljoonaa euroa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 14 artiklan 2 kohdan perusteella, ja varainhoitovuosien 2024–2027 osalta yhteensä 2 408,1 miljoonaa euroa asetuksen (EU) 2021/2115 103 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 103 artiklan 3 kohdan perusteella.
- c) Maataloustukirahastosta maaseuturahastoon varainhoitovuosina 2021–2023 asetuksen (EU) N:o 1307/2013 7 artiklan 2 kohdan perusteella tehtyjen vuotuisten, yhteensä 171,9 miljoonan euron siirtojen jälkeen, ja varainhoitovuosina 2024–2027 asetuksen (EU) 2021/2115 17 artiklan 5 kohdan perusteella tehtyjen vuotuisten, yhteensä 20 miljoonan euron siirtojen jälkeen.
- d) Monivuotisen rahoituskehityksen väliarviointin jälkeen kaudelle 2025–2027 tehdyn yhteensä 440 miljoonan euron vähennyksen jälkeen.
- e) Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 58 a artikla.

1.2. Vuoden 2025 talousarvioesitys, oikaisukirjelmä 1/2025 ja vuoden 2025 talousarvion hyväksyminen

Euroopan komissio hyväksyi vuoden 2025 talousarvioesityksen ja teki sitä koskevan ehdotuksen budjettivallan käyttäjälle 19. kesäkuuta 2024. Neuvosto vahvisti kantansa vuoden 2025 talousarvioesitykseen 13. syyskuuta 2024. Komissio esitti 10. lokakuuta 2024 oikaisukirjelmän 1/2025 esitykseen Euroopan unionin yleiseksi talousarvioksi, ja Euroopan parlamentti hyväksyi kantansa 23. lokakuuta 2024.

Neuvoston puheenjohtaja kutsui sovittelukomitean koolle 28. lokakuuta 2024. Sovittelukomitea pääsi yhteisymmärrykseen yhteisestä tekstistä, jonka neuvosto hyväksyi 25. marraskuuta 2024 ja Euroopan parlamentti 27. marraskuuta 2024.

Maataloustukirahaston maksusitoumusmäärärahat olivat hyväksytyssä talousarviossa yhteensä 39 975,9 miljoonaa euroa ja maksumäärärahat 40 030,7 miljoonaa euroa.

Maaseuturahaston maksusitoumusmäärärahat olivat hyväksytyssä talousarviossa yhteensä 13 226 miljoonaa euroa ja maksumäärärahat 10 497 miljoonaa euroa.

Lisätietoja komission vuoden 2025 talousarvioesitykseen liittyvistä rahamääristä sekä neuvoston ja Euroopan parlamentin kannoista, oikaisukirjelmästä ja hyväksytystä talousarviosta on liitteessä 1.

Vuoden 2025 talousarviota laadittaessa arvioitiin, että varainhoitovuoden 2025 aikana kerättävien käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen kokonaismäärä olisi maataloustukirahaston osalta 395 miljoonaa euroa ja maaseuturahaston osalta 225 miljoonaa euroa.

Maataloustukirahaston arvioidut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot otettiin huomioon kestävyysperusteisen perustulotuen rahoitustarpeiden osalta, kun budjettivallan käyttäjä hyväksyi vuoden 2025 talousarvion. Tarkempia tietoja käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä ja mahdollisista siirroista on liitteissä 2 ja 3.

Lisätalousarvio nro 2/2025 hyväksyttiin 27. marraskuuta 2025. Siihen sisältyi muun muassa maaseuturahaston maksumäärärahojen lisäys maksutarpeiden kasvettua arvioitua nopeammin. Maaseuturahaston osalta hyväksyttiin yhteensä 3 514 miljoonan euron lisäys, josta 1 784 miljoonaa euroa osoitettiin YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisesti maaseudun kehittämisen interventiotyyppeihin ja 1 730 miljoonaa euroa

vuosien 2014–2022 ohjelmien mukaisiin maaseudun kehittämisen interventiotyyppeihin.

2. MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON VUODEN 2025 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto)

Asetuksen (EU) 2021/2116⁴ 21 artiklan 1 kohdan mukaan komissio maksaa kuukausimaksut hyväksyttyjen maksajavirastojen viitekuukautena toteuttamien menojen osalta. Kuukausimaksut maksetaan jäsenvaltioille viimeistään menojen toteutumiskuukautta seuraavan toisen kuukauden kolmantena työpäivänä.

Kuukausimaksut ovat korvaus nettomenoista (sen jälkeen kun tulot on vähennetty), jotka on jo maksettu ja jotka on asetettu käyttöön jäsenvaltioiden toimittamien kuukausi-ilmoitusten⁵ perusteella. Menojen ja tulojen kuukausittaiseen kirjanpitoon tehdään tarkastuksia ja oikaisuja näiden ilmoitusten perusteella. Lisäksi nämä maksut vahvistetaan lopullisesti tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä tehtävien komission tarkistusten jälkeen.

Kuukausimaksujärjestelmään kuuluvat tuet, jotka jäsenvaltiot maksoivat 16. lokakuuta 2024 – 15. lokakuuta 2025.

Suoritettujen kuukausimaksujen kokonaismäärä oli koko varainhoitovuonna 40 524,4 miljoonaa euroa. Kun huomioon otetaan tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevien päätösten mukaisesti takaisinperityt määrät, ilmoitetut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot ja negatiiviset menot, jäsenvaltioille maksettiin tosiasiallisesti yhteensä 40 292,3 miljoonaa euroa.

2.1.1. Kuukausimaksut

Komissio teki maksupäätöksen varainhoitovuoden kunkin 12 kuukauden osalta.

Lisätietoja on liitteessä 4.

2.1.2. Kuukausimaksujen vähennykset

Joidenkin maataloustukirahastosta rahoitettavien toimenpiteiden rahoituksen enimmäismäärät määritetään unionin lainsäädännössä. Nämä enimmäismäärät ylittäviä menoja pidetään muina kuin tukikelpoisina, ja ne johtavat kuukausimaksujen pienentämiseen. Jos menoilmoituksen perusteella todetaan, että enimmäismäärä on ylitetty, kyseisen enimmäismäärän ylittävä määrä vähennetään kuukausimaksusta. Vuonna 2025 tällaisten vähennysten nettomäärä oli yhteensä 6,6 miljoonaa euroa.

⁴ EUVL L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>.

⁵ Jäsenvaltiot toimittavat nämä menot koskevat kuukausi-ilmoitukset menojen aiheutumiskuukautta seuraavan kuukauden 7. päivänä annettavalla ilmoituksella.

2.1.3. Komission suoraan hallinnoimat menot

Komissio maksaa tiettyihin toimenpiteisiin tukia suorassa hallinnoinnissa. Ne liittyvät pääasiassa operatiiviseen tekniseen apuun ja menekinedistämistoimiin, joita toteutetaan usean jäsenvaltion ohjelmien ja muiden toimien avulla. Ks. lähemmin taulukot 2 ja 3. Yksityiskohtaiset tiedot Euroopan komission suoraan hallinnoimista hyväksytyistä määrärahoista varainhoitovuoden 2025 toiminta- ja hallintomenojen osalta esitetään liitteissä 5 ja 6.

Taulukko 2
hintoina)

(euroa; käypinä

<i>Maataloustukirahaston operatiivinen tekninen apu</i>	
Alamomentti: 08.020603	
Kuvaus	
Maatalouden kestävyys tietoverkko	
Satelliittikuvat ja datahankinnat	
Tilarakenne ja maataloustutkimukset	
Tietotekniikka	
YMP:n tiedotustoimet	
Yhteisöviestintä	
Tarkastukset ja valvonta	
Tutkimukset ja arvioinnit	
Sidottu kokonais määrä	101 585 278,5
Maksettu yhteensä	99 318 766,81

Taulukko 3 (euroa; käypinä hintoina)

<i>Maataloustuotteiden menekinedistäminen – Usean jäsenvaltion ohjelmat ja komission toteuttamat toimet suorassa hallinnoinnissa</i>	
Alamomentti: 08.020303	
Kuvaus	
Menekinedistämisohjelmat (usean jäsenvaltion ohjelmat), korkean tason vierailut, tekninen apu ja asiantuntijat	
Hyväksytyt sidotut määrärahat yhteensä	40 000 000,00
Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot edelliseltä vuodelta yhteensä	1 417 649,97
Maksettu yhteensä	71 096 236,00

2.2. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline

Asetuksen (EU) 2021/2116 31 artiklan 1 kohdassa todetaan, että kun komissio on tehnyt YMP:n strategiasuunnitelman hyväksymistä koskevan täytäntöönpanopäätöksen, se maksaa jäsenvaltiolle ensimmäisen ennakkomaksun YMP:n strategiasuunnitelman koko suunnitelmakaudeksi. Asetuksen (EU) 2021/2116 32 artiklassa säädetään myös välimaksujen suorittamisesta kullekin YMP:n strategiasuunnitelmalle hyväksytyjen maksajavirastojen YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöön panemiseksi toteuttamien menojen korvaamiseksi.

Asetuksen (EU) N:o 1306/2013⁶ mukaisesti hyväksytyjen maaseudun kehittämisohjelmien päätökseen saattamisen osalta kyseisen asetuksen 34 artiklan 2 kohdassa todetaan, että ennakko- ja välimaksujen yhteenlaskettu määrä saa olla enintään 95 prosenttia kunkin kehittämisohjelman maaseuturahaston rahoitusosuudesta. Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 36 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio suorittaa käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa välimaksuja hyväksytyjen maksajavirastojen ohjelmien toteuttamiseksi toteuttamien menojen korvaamiseksi ottaen huomioon 41 artiklan mukaiset vähennykset ja lykkäykset.

Kuten asetuksen (EU) N:o 1306/2013 37 artiklan 1 kohdassa mainitaan, komission on maaseudun kehittämisohjelman toteutusta koskevan viimeisen vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen saatuaan suoritettava käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa loppumaksu voimassa olevan rahoitussuunnitelman, asianomaisen maaseudun

⁶ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj>.

kehittämisohjelman viimeisen täytäntöönpanovuoden tilinpäätöksen sekä vastaavan tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan päätöksen perusteella.

2.2.1. Maksut

Komissio maksaa korvauksen kunkin varainhoitovuoden neljännesvuosittaisen menoilmoituksen osalta.

Lisätietoja on liitteessä 7.

2.2.2. Maksujen pienentäminen

Maaseuturahastosta rahoitettavien toimenpiteiden rahoituksen enimmäismäärät määritetään unionin lainsäädännön mukaisesti. Nämä enimmäismäärät ylittäviä menoja pidetään muina kuin tukikelpoisina, ja ne johtavat maksujen pienentämiseen. Vuonna 2025 jäsenvaltioille suoritettuihin maksuihin tehtiin 57,5 miljoonan euron nettovähennys varainhoitovuoden 2025 neljännesvuosittaisten menoilmoitusten perusteella.

2.2.3. Komission suoraan hallinnoimat menot

Komissio toteuttaa tiettyjä suoraan hallinnoitavia toimenpiteitä ja toimia, jotka liittyvät pääasiassa operatiiviseen tekniseen apuun. Lisätietoja on liitteissä 4 ja 5. Yksityiskohtaiset tiedot Euroopan komission suoraan hallinnoimista hyväksytyistä määrärahoista varainhoitovuoden 2025 toiminta- ja hallintomenojen osalta esitetään liitteissä 5 ja 6.

Taulukko 4
hintoina)

(euroa; käypinä

<i>Maaseuturahaston tekninen apu Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen</i>	
Alamomentti: 08.030200	(euroa)
Kuvaus	
Yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) tukevat verkostoitumistoimet	
Tietotekniikka	
Rahoitusvälineitä koskeva tekninen neuvoa-antava foorumi	
Yhteisöviestintä	
Tutkimukset ja arvioinnit	
Tarkastukset ja valvonta	
Euroopan arviointiverkosto	
Luonnonmukaisen maatalouden tietokanta	
Sidottu kokonaismäärä	28 240 705
Maksettu yhteensä	25 181 231

Taulukko 5
hintoina)

(euroa; käypinä

<i>Euroopan unionin elpymisvälineen tekninen apu Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen</i>	
Alamomentti: 08.030300	(euroa)
Kuvaus	
EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio	
Tietotekniikka	
Sidottu kokonaismäärä	-
Maksettu yhteensä	926 542,00

3. MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ

3.1. Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto)

Maaloustukirahaston määrärahoista toteutettiin 40 875,4 miljoonaa euroa. Nämä menot rahoitettiin talousarvion alkuperäisistä määrärahoista ja käyttämällä maaloustukirahaston käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Vuonna 2025 kerätyistä ja vuodelta 2024 siirretyistä maaloustukirahaston käyttötarkoitukseensa sidotuista 995,3 miljoonan euron tuloista (joista 983,6 miljoonaa euroa yhteistyössä hallinnoitavia) 924,6 miljoonaa euroa käytettiin maksutarpeiden kattamiseen.

Luvussa 08 01 maaloustukirahaston sitoumukset momentin 08 01 01 hallinnollisiin tukimenoihin olivat 12,4 miljoonaa euroa (mukaan lukien varainhoitovuodelta 2024 siirretyt 9,7 miljoonaa euroa käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja).

Maatalousalan varauksesta käytettiin 255,3 miljoonaa euroa erilaisten poikkeuksellisten tukitoimenpiteiden rahoittamiseen.

Luvussa 08 02 maaloustukirahaston kokonaismenot markkinoihin liittyviin interventioihin YMP:n suunnitelmien puitteissa (momentti 08 02 02) ja YMP:n suunnitelmien ulkopuolella (momentti 08 02 03) olivat 2 802,7 miljoonaa euroa.

Suorat tuet pantiin varainhoitovuonna 2025 täytäntöön YMP:n suunnitelmien puitteissa (momentti 08 02 04) asetuksessa (EU) 2021/2115 säädettyjen sääntöjen mukaisesti ja YMP:n suunnitelmien ulkopuolella (momentti 08 02 05) asetuksessa (EU) N:o 1307/2013⁷ säädettyjen sääntöjen mukaisesti. Tähän liittyvät kokonaismenot olivat yhteensä 37 683,3 miljoonaa euroa.

Lisäksi 119,1 miljoonaa euroa sidottiin momentista 08 02 06 – Toimintastrategia, koordinointi ja auditointi (josta 101,6 miljoonaa euroa tekniseen apuun) ja 2,7 miljoonaa euroa momentista 08 02 99 – Aiempien ohjelmien ja toimien loppuun saattaminen.

Maaloustukirahastossa määrärahojen alikäyttö oli 70,7 miljoonaa euroa käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja (joista 70,2 miljoonaa euroa yhteistyössä hallinnoitavia), jotka siirrettiin vuodelle 2026. Lisäksi käyttämättä jääneet maatalousalan varauksen määrärahat olivat 391,4 miljoonaa euroa. Koko määrä siirrettiin vuoden 2026 maatalousalan varaukseen asetuksen (EU) 2021/2116 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti, osittain vuonna 2025 hyväksyttyihin poikkeustoimenpiteisiin liittyvien jäljellä olevien menojen rahoittamiseksi.

Lisätietoja talousarvion toteuttamisesta toimintalohkoittain sekä käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä on liitteissä 8, 9, 10, 11 ja 12.

⁷ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1307/oj>.

3.2. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline

Maaseuturahaston maksusitoumusmäärärahoista toteutettiin 13 226,7 miljoonaa euroa (liite 13), ja siinä käytettiin hyväksytyn talousarvion alkuperäisiä määrärahoja ja maaseuturahaston sisäisiä ja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

Luvussa 08 01 maaseuturahastosta sidottiin 2,4 miljoonaa euroa ohjelman hallinnolliseen tukeen.

Luvussa 08 03 YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisten interventiotyyppien täytäntöönpanoon liittyvän sidotun määrän (13 195,7 miljoonaa euroa) lisäksi

- operatiiviseen tekniseen apuun sidottiin 28,2 miljoonaa euroa
- edellisten (vuotta 2023 edeltävien) kausien maaseudun kehittämisohjelmien takaisinmaksutoimiin sidottiin 0,3 miljoonaa euroa.

Maaseuturahaston maksumäärärahoista toteutettiin 15 852,4 miljoonaa euroa (liite 13). Tämä maksu rahoitettiin hyväksytyn talousarvion määrärahoista ja maaseuturahaston sisäisistä ja ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.

Luvussa 08 01 maaseuturahastosta maksettiin 2,2 miljoonaa euroa ohjelman hallinnolliseen tukeen.

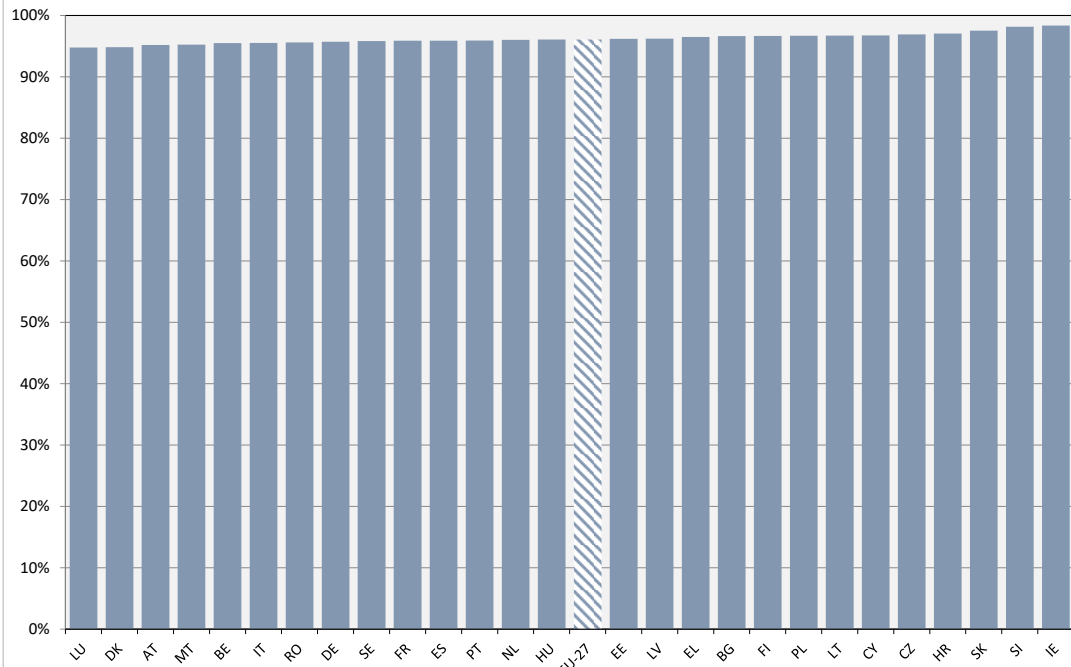
Luvussa 08 03 maksut olivat seuraavat:

- 7 969,8 miljoonaa euroa YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisiin interventiotyyppeihin
- 7 854,3 miljoonaa euroa edellisten (vuotta 2023 edeltävien) kausien maaseudun kehittämisohjelmiin
- 26,1 miljoonaa euroa operatiiviseen tekniseen apuun.

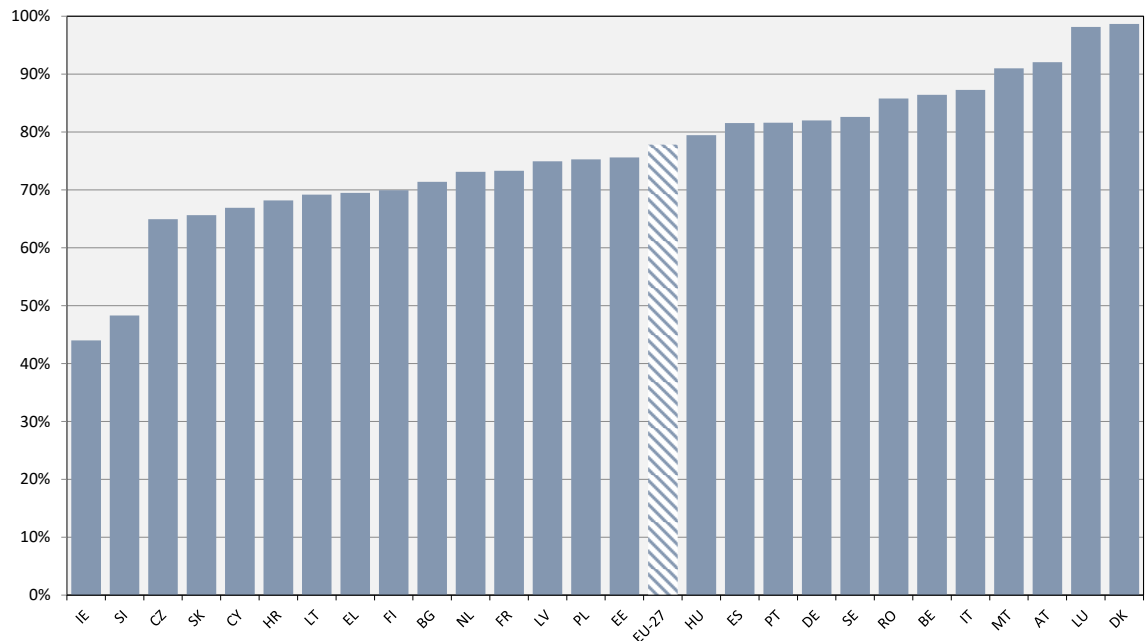
Valtaosa maaseuturahaston menoista pannaan täytäntöön yhteistyöhön perustuvan hallinnon puitteissa, mutta pientä osaa hallinnoidaan suoraan.

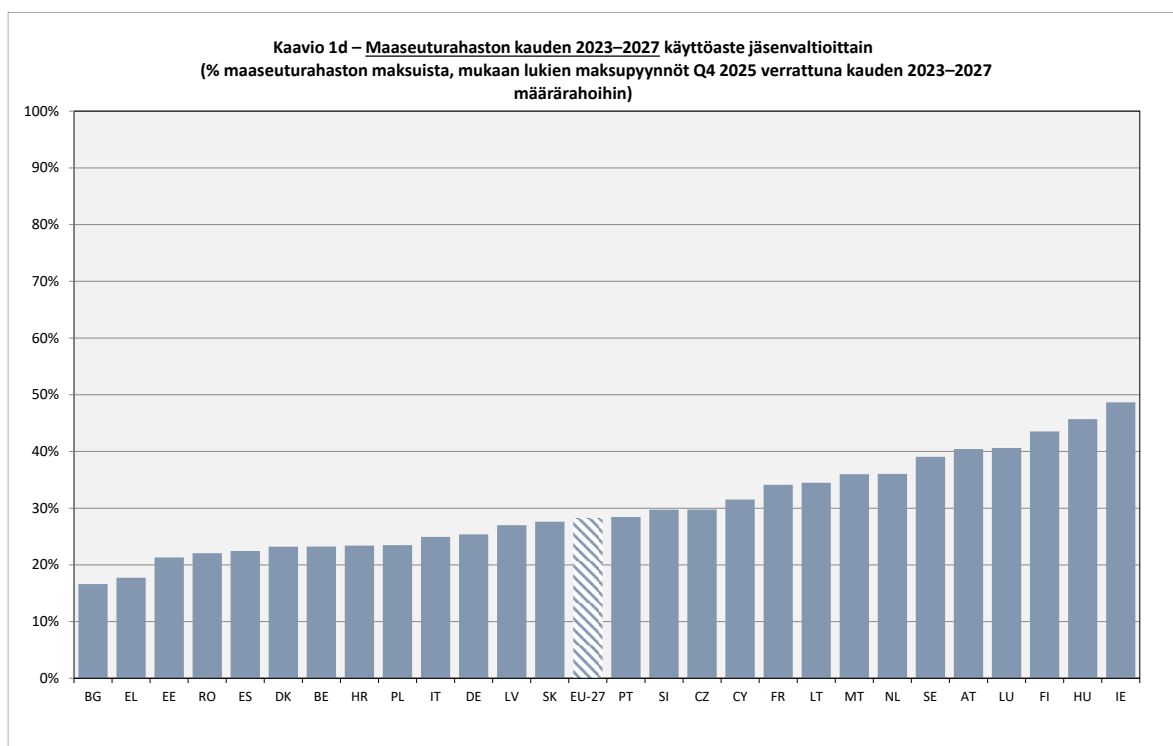
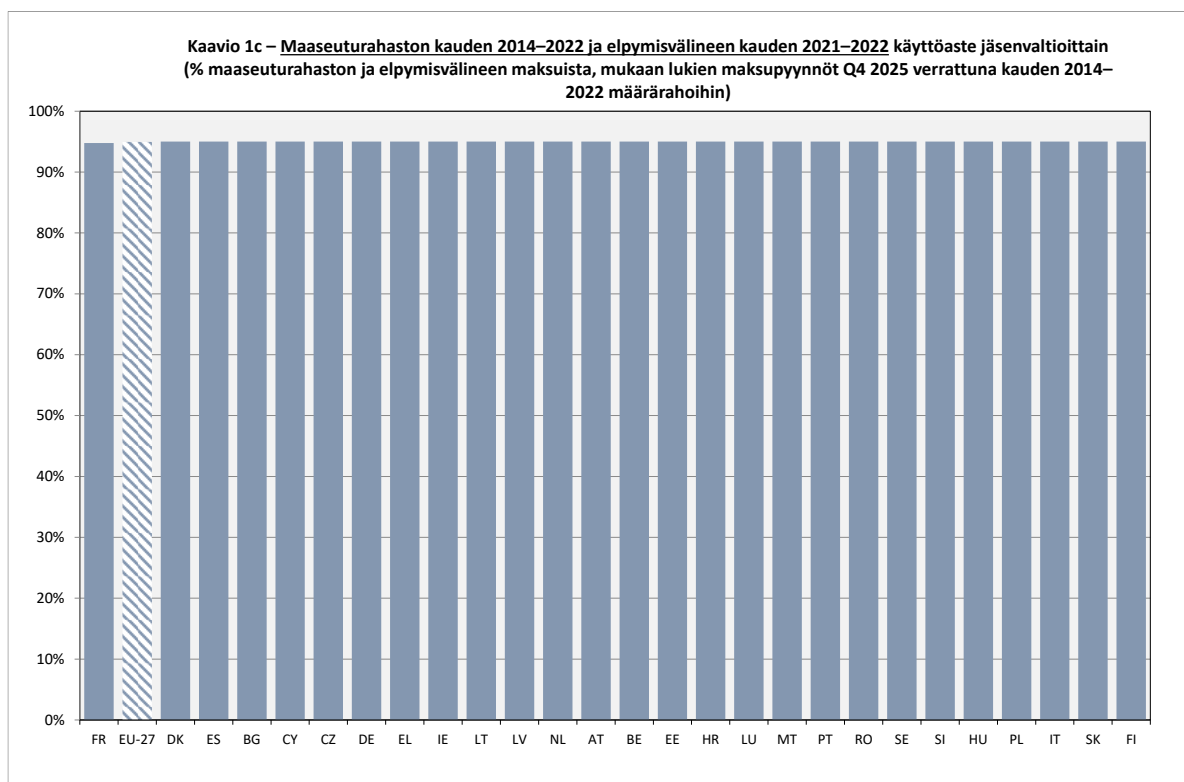
Yhteistyöhön perustuva hallinnointi: Maaseuturahaston kauden 2014–2022 ja kauden 2023–2027 käyttöaste jäsenvaltioittain (kaaviot 1a–d):

Kaavio 1a – Maaseuturahaston kauden 2014–2022 käyttöaste jäsenvaltioittain
 (% maaseuturahaston maksuista, mukaan lukien maksupyyntö Q4 2025 verrattuna kauden 2014–2022 määrärahoihin)

Kaavio 1b – Elpymisvälineen kauden 2021–2022 käyttöaste jäsenvaltioittain
 (% elpymisvälineen maksuista, mukaan lukien maksupyyntö Q4 2025 verrattuna kauden 2021–2022 määrärahoihin)

Lisätietoja talousarvion toteuttamisesta jäsenvaltioittain ja toimintaloikoittain sekä käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä on liitteissä 14–17.

4. VALVONTATOIMENPITEET

4.1. Johdanto

Vuoden 2025 maatalousmenoihin on EU:n lainsäädännön mukaisesti ja aiempien vuosien tapaan sovellettu kattavaa valvontatoimenpiteiden järjestelmää.

Valvontaa suorittavat maksajavirastot tai niiden valvonnassa toimivat valtuutetut elimet. EU:n sääntöjen noudattamatta jättämisestä määrätään tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia seuraamuksia. Lisäksi useimmissa järjestelmissä, joihin ei sovelleta yhdenmukaistettua hallinto- ja valvontajärjestelmää, on suoritettava ensimmäisen ja toisen tason tarkastusten lisäksi jälkitarkastuksia.

4.2. Yhdenmukaistettu hallinto- ja valvontajärjestelmä

Yhdenmukaistettua hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevat säännöt on vahvistettu asetuksessa (EU) N:o 1306/2013, komission delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 640/2014⁸ ja komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 809/2014⁹ sekä asetuksessa (EU) 2021/2116, komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2022/1172¹⁰ ja komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/1173¹¹.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston vuotuinen toimintakertomus¹² vuodelta 2025 sisältää yksityiskohtaisia tietoja yhdenmukaistetun hallinto- ja valvontajärjestelmän kattamista menoista liitteessä 7 olevan 2 osan A.2.3. kohdan a alakohdassa. Yhdenmukaistetun hallinto- ja valvontajärjestelmän asiaa koskevia osia voidaan soveltaa myös pinta-alan tai eläinten määrään perustuviin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin. Tällaiset toimenpiteet liittyvät muun muassa maatalouden ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin, epäsuotuisiin alueisiin ja alueisiin, joilla on ympäristörajoituksia, sekä maatalousmaan metsittämiseen.

4.3. Asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvun soveltaminen (toimien tarkastukset)

Vuonna 2025 sovellettiin asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvussa säädettyä toimien tarkastusjärjestelmää. Se käsittää edellä kuvattuja alakohtaisia valvontajärjestelmiä täydentävän jälkitarkastusjärjestelmän.

Vuonna 2025 jäsenvaltioiden tarkastusyksiköt saivat päätökseen tarkastukset niiden toimien osalta, jotka saivat rahoitusta varainhoitovuonna 2023. Kyseistä tarkastuskautta (heinäkuu 2024 – kesäkuu 2025) koskevien vuosikertomusten mukaan jäsenvaltiot olivat saattaneet tarkastusten raportointikauden lopussa päätökseen 89 prosenttia

⁸ EUVL L 181, 20.6.2014, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/640/oj.

⁹ EUVL L 227, 31.7.2014, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/809/oj.

¹⁰ EUVL L 183, 8.7.2022, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/1172/oj.

¹¹ EUVL L 183, 8.7.2022, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/1173/oj.

¹² Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston vuotuiset toimintakertomukset ovat saatavilla osoitteessa https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2025-agriculture-and-rural-development_fi.

suunnitelluista tarkastuksista. Tehdyissä tarkastuksissa havaittujen sääntöjenvastaisuuksien määrä on alle 1 prosenttia.

5. TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN

5.1. Sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen

On ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla varmistaa valvontajärjestelmän ja varoittavien seuraamusten avulla, että toimet toteutetaan asianmukaisesti. Jos jäsenvaltiot eivät täytä tätä vaatimusta, komissio soveltaa rahoitusoikaisuja EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi.

Varainhoitovuonna 2025 sovellettava YMP:n mukainen sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen koskee sekä toimien laillisuutta että sääntöjenmukaisuutta. Sen tarkoituksena on sulkea EU:n rahoituksen ulkopuolelle sellaiset menot, joita ei ole toteutettu EU:n sääntöjen mukaisesti.

Yksityiskohtaisia tietoja vuonna 2025 tehdyistä tarkastuksista on vuotuisen toimintakertomuksen taulukossa 2.1.2a).1-2.

Vuonna 2025 hyväksytyt sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevat päätökset, mukaan lukien rahoitusoikaisut useilla aloilla, luetellaan vuotuisen toimintakertomuksen liitteessä 7 olevan 3 osan taulukossa A.b.1)-1.

Seuraavilla sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevilla päätöksillä oli rahoitusvaikutuksia vuoden 2025 talousarvioon:

- Päätös (EU) 2024/2879, annettu 13. marraskuuta 2024 – tapauskohtainen päätös 74, jossa päätetty nettomäärä on 178,8 miljoonaa euroa maataloustukirahaston ja 39,9 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.
- Päätös (EU) 2025/209, annettu 5. helmikuuta 2025 – tapauskohtainen päätös 75 (vain Yhdistynyt kuningaskunta), jossa päätetty nettomäärä on 3,7 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.
- Päätös (EU) 2025/1147, annettu 11. kesäkuuta 2025 – tapauskohtainen päätös 76, jossa päätetty nettomäärä on 475,3 miljoonaa euroa maataloustukirahaston ja 46 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.

Kun otetaan huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen jäsenvaltioiden hyväksi antamien useiden tuomioiden täytäntöönpano ja maksujen keskeytysten vapauttaminen, kyseisten päätösten taloudellinen kokonaisvaikutus rahastoihin oli 653,1 miljoonaa euroa maataloustukirahaston hyväksi ja 89,4 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.

Vuoteen 2025 asti sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevissa päätöksissä tehdyt rahoitusoikaisut esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä 18.

Koska oikaisut ovat suhteellisen suuria tiettyjen jäsenvaltioiden bruttokansantuotteeseen nähden, komissio päätti täytäntöönpanopäätöksensä (EU) 2024/2879 ja täytäntöönpanopäätöksensä (EU) 2025/1147 osalta asianomaisten jäsenvaltioiden

pyynnöstä, että seuraavat oikaisut voidaan maksaa kolmessa samansuuruisessa vuotuisessa erässä.

Taulukko 6
hintoina)

(milj. euroa; käypinä

Päätöksen numero	Jäsenvaltio	Erissä maksettava määrä	
		Maataloustukirahasto	Maaseuturahasto
74	Kreikka	57,1	13,2
74	Romania	40,4	5,6
75	Kreikka	411,0	3,9
75	Portugali	35,0	27,0

Jäsenvaltiot toimittivat 15. helmikuuta 2025 tiedot varainhoitovuoden 2024 lopussa jäljellä olevista takaisinperittävistä määristä. Nämä määrät olivat maataloustukirahaston, maaseuturahaston ja väliaikaisen maaseudun kehittämisvälineen osalta 414,004 miljoonaa euroa, ja ne esitetään vuotuisen toimintakertomuksen liitteessä 7 olevan 3 osan taulukossa A.b.2)-1.

Varainhoitovuoden 2025 lopussa tuensaajilta vielä perittäväksi jäänyt määrä oli 2 014 miljoonaa euroa kaikkien rahastojen osalta. Maataloustukirahastoa, maaseuturahastoa ja maaseudun väliaikaista kehittämisvälinettä koskevien tapausten perimättä jättämisestä jäsenvaltioille aiheutuneet taloudelliset seuraukset olivat 31,1 miljoonaa euroa neljän vuoden kuluessa perintäpyynnön (uusissa tapauksissa¹³) tai ensimmäisen hallinnollisen tai oikeudellisen päätelmän (vanhoissa tapauksissa) päiväyksestä tai kahdeksan vuoden kuluessa, jos takaisinperintä viedään kansallisiin tuomioistuimiin. Varainhoitovuonna 2025 maataloustukirahaston, maaseuturahaston ja maaseudun väliaikaisen kehittämisvälineen tapauksista noin 11,6 miljoonaa euroa maksettiin kokonaan EU:n talousarviosta.¹⁴

¹³ Sääntöjenvastaisuuksia koskevat tapaukset, joissa ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä tehtiin aikaisintaan 16. lokakuuta 2014. Jos ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä on tehty ennen kyseistä päivämäärää, tapaukset luokitellaan ”vanhoiksi”.

¹⁴ Tapaukset, joissa takaisinperintä on todettu mahdottomaksi asetuksen (EU) N:o 1306/2013 54 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

5.2. Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely

Yhteenveto vuonna 2025 hyväksytyistä tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevista päätöksistä on taulukossa 7.

Taulukko 7
hintoina)

(milj. euroa; käypinä

Rahasto	Päätöksen numero	Annettu	Varain hoitovuosi	Ilmoitetut menot	Maksajavirasto
Maataloustukirahasto	Päätös (EU) 2025/972	23.5.2025	2024	40 408,76	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot
Maaseuturahasto 2014–2022	Päätös (EU) 2025/971	23.5.2025	2024	10 078,76	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot
Maaseuturahasto 2023–2027	Päätös (EU) 2025/997	23.5.2025	2024	4 943,68	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot

5.3. Muutoksenhaku tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeviin päätöksiin Euroopan unionin tuomioistuimessa

Tiivistelmä valituksista unionin yleiseen tuomioistuimeen ja unionin tuomioistuimeen on liitteessä 19.

6. SUHTEET PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEEN

6.1. Suhteet parlamenttiin

Euroopan parlamentti toimii yhdessä neuvoston kanssa EU:n budjettivallan käyttäjänä. Se on siksi yksi komission tärkeimmistä keskustelukumppaneista talousarvioasioissa ja näin ollen myös maataloustukirahastoa ja maaseuturahastoa koskevissa asioissa.

Keskusteluun ja maatalouden talousarvioasioita koskevan täysistunnon valmisteluun osallistuu kolme Euroopan parlamentin valiokuntaa. Nämä valiokunnat ovat maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta, budjettivaliokunta ja talousarvion valvontavalিokunta.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta on antanut talousarvion valvontavalikunnalle lausunnon vastuuvapausmenettelystä vuodesta 2014 alkaen.

Talousarvion valvontavalikunta (CONT) valvoo talousarvion asianmukaista toteuttamista ja laatii mietinnön, jossa esitetään, että parlamentti myöntää vastuuvapauden, ja annetaan suosituksia komissiolle tai jäsenvaltioille.

Euroopan parlamentti myönsi komissiolle vastuuvapauden Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 parlamentin päätöstä koskevassa äänestyksessä, joka toimitettiin 29. huhtikuuta 2026 pidetyssä täysistunnossa.

6.2. Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on Euroopan unionin riippumaton ulkoinen tarkastuselin. Tiivistelmä tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuotta 2023 koskevista havainnoista ja päätelmistä esitetään vuotuisen toimintakertomuksen 2.2 kohdassa.